

STORT TEMA:

Der er stadig meget at kæmpe for

/ side 6-11

LÆS OGSÅ

Kom med til DM i Skills

/ side 4

Ny grøn 3F'er på Borgen

/ side 12

Mød vores yngste AMR

/ side 14

INDHOLD

- 3 Leder, Kim Gulbæk
- 4 Karen og Kristoffer vinder DM i Skills
- 5 Mathias viste groundsmanuddannelsen frem
- 6 Tema: 1.maj: Der er stadig meget at kæmpe for
- 7 Tema: Grønne aftryk i Bruxelles
- 8 Tema: Kampen for gode vilkår fortsætter
- 9 Tema: Flere rettigheder og mindre ulighed
- 10 Tema: Thomas skriver digte om arbejdersagen
- 11 Tema: Lars synger om sit arbejdsliv
- 12 Ny grøn 3F'er på Borgen
- 14 Mikkel er Den Grønne Gruppes yngste AMR
- 15 Ny overenskomst mellem GLS-A og 3F

GRØNT

2/2026 (50. Årgang)

ISSN 2246-2805

GRØNT er Danmarks største fagmagasin for den grønne branche. Magasinet udkommer 8 gange om året og udgives af Det Grønne Repræsentantskab, Rymarken 4, 8210 Aarhus V.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør:

Kim Gulbæk, 3F Aarhus

Redaktionsudvalg:

Line Bjørndal, 3F Odense GOPS

Villiam Andersen, 3F Holstebro-Lemvig

Karina Bossen, 3F BJMF

Henrik Andersen, 3F Aalborg

Magasinet er uafhængigt af 3F og Det Grønne Repræsentantskab, og artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis repræsentantskabets eller 3Fs holdninger.

LAYOUT & TRYK:

STIBO COMPLETE – STIBOCOMPLETE.COM

FORSIDEFOTO: Valdefar

DEADLINE FOR NÆSTE UDGIVELSE: 5. maj

IDÉER TIL ARTIKLER

Har du et forslag til en artikel eller et indlæg, så kontakt en af vores to journalister:

Maibrit Jürs

redaktion@magasinetgroent.dk

Telefon: 30 31 31 46

Morten Herlev

redaktion@magasinetgroent.dk

Telefon: 26 77 18 59

ANNONCESALG

redaktion@magasinetgroent.dk

Telefon: 26 77 18 59

ABONNEMENT

GRØNT udsendes til 3F-afdelinger med kollektivt abonnement samt eksterne abonnenter og brancheorganisationer indenfor den grønne branche. Et abonnement koster 85 kr. om året.

VIL DU TEGNE ABONNEMENT?

Så send en mail til redaktion@magasinetgroent.dk

3F-AFDELINGER MED KOLLEKTIVT ABONNEMENT

Sjælland: BJMF, Frederiksborg, Frederiksværk-Frederikssund, København, Midt og Østsjælland, Nordøstsjælland, Storebælt.

Jylland: Als, Bjerringbro-Silkeborg, Esbjerg, Fredericia, Holstebro-Lemvig, Midtjylland, Randers, Ringkøbing-Skjern, Skiveegnen, Aalborg, Aarhus.

Modtager du ikke GRØNT, så kontakt din lokale 3F-afdeling.

LEDER

KIM GULBÆK
Redaktør

KAMMERATER!

Snart er det 1. maj – arbejdernes internationale kampdag. En dag, hvor vi ikke kun fejrer de sejre, der er vundet, men også ser ærligt på de udfordringer, vi står midt i.

For sandheden er, at fagforeningerne i dag er under pres.

Presset kommer fra mange sider: Fra arbejdsgivere, der ønsker mere fleksibilitet uden altid at levere tryghed den anden vej. Fra politiske kræfter, der taler om "frihed" – men ofte mener frihed til at stå alene. Og fra en tid, hvor individualismen fylder mere end fællesskabet.

Vi ser det i hverdagen. Strammere budgetter. Flere opgaver – men ikke flere hænder. Udlicitering, hvor pris ofte vejer tungere end kvalitet.

Det slider. Ikke kun på kroppen, men også på fagligheden og stoltheden.

Men lad os være helt klare: Et arbejdsmarked uden stærke fagforeninger er ikke et frit arbejdsmarked. Det er et skævt arbejdsmarked.

Den danske model, som vi er stolte af, hviler ikke på tilfældigheder. Den hviler på organisering. På solidaritet. På viljen til at stå sammen – også når det koster.

Det var ikke arbejdsgiverne, der gav os en 8-timers arbejdsdag. Det var ikke tilfældigheder, der sikrede ferie, pension, ordentlige lønvilkår og overenskomster.

Det var fællesskab. Det var kamp. Det var fagforeningerne og deres medlemmer.

Og netop derfor er det alvorligt, hvis fagforeningerne bliver svækket. Som min gamle morfar engang sagde: "I unge skal passe på, I ikke kommer til at kæmpe for de

samme rettigheder, jeg kæmpede for i 50'erne og 60'erne".

Vi ser det allerede. Flere steder bliver grænserne skubbet. Arbejdstiderne bliver mere uforudsigelige. Lønnen presses. Og forskellene vokser.

Vi skal ikke acceptere et arbejdsmarked, hvor erfaring ikke bliver værdsat. Hvor faglighed bliver presset af laveste pris. Hvor unge mennesker ikke ser en fremtid i de grønne fag.

Vi skal insistere på kvalitet. Vi skal insistere på faglig stolthed. Og vi skal insistere på, at ordentlige vilkår er en forudsætning for at kunne levere det arbejde, vi er stolte af.

Kammerater!

I de grønne fag arbejder vi med liv. Med natur. Med noget, der vokser og skal plejes.

Det samme gælder vores fællesskab.

Hvis vi ikke passer på det, så svækkes det. Men hvis vi står sammen, så kan det gå stærkere end nogensinde.

Så lad os bruge 1. maj til at minde hinanden om, hvorfor vi står sammen.

Ikke kun for os selv, men for dem, der kommer efter os.

God 1. maj!

Tillykke til Karen Hjortbak og Kristian Øvstegård Christensen fra Sandmoseskolen.

Karen og Kristoffer vinder DM i Skills

Det blev Karen Hjortbak og Kristian Øvstegård Christensen fra Sandmoseskolen, der løb med sejren i DM i Skills for anlægsgartnere.

■ TEKST MORTEN HERLEV · FOTO JESPER VAN, DM I SKILLS

Det var naturligvis to glade deltagere, som udtalte sig til DM i Skills' Facebookside, da sejren var kommet i hus:

"Det er fuldstændig surrealistisk det her!" sagde en lykkelig Kristian Øvstegård Christensen

"Det er det fedste! Vi har været så spændte, for hvor er det nogle gode anlægsgartnere, vi har været sammen med. Vi har haft et fantastisk fællesskab," jublede en lykkelig Karen Hjortbak.

De to var derefter enige om, at de skulle ud og fejre sejren med et par velfortjente øl. Stort tillykke til Karen og Kristoffer.

Dommerføl under oplæring

Da de fem finalist-hold havde gjort det omfattende anlægsarbejde færdigt, tog dommerne over. Der blev målt, diskuteret og vurderet grundigt, inden vinderen kunne kåres.

I år var i øvrigt et særligt år, da 3F's rutinerede Skills-dommer, Flemming Madsen, takkede af. Derfor havde han taget Rasmus Hurup fra 3F BJMF som føl. Fremover bliver det altså Rasmus, som kommer til at repræsentere 3F på dommerholdet.

FOTO: MORTEN HERLEV

Mathias viste groundsman-uddannelsen frem

Selvom greenkeeper- og groundsmanuddannelsen ikke var en del af konkurrencerne ved årets DM i Skills, fik fagene vist sig godt frem.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Der var mange besøgende forbi greenkeeper- og groundsmanuddannelsens stand ved DM i Skills. En lille minigolfbane og en fjernstyret opstregningsmaskine læsset med bolscher fungerede som gode lokkemidler. Og når først folk var lokket til, stod groundsmanlærling Mathias Emil Härtel Duckert klar til at tage imod:

"Det er jo lidt et nichefag, der ikke er så mange, der kender, så det er fedt at få lov til at fortælle om, hvad vi laver. Jeg har

fået snakket med mange unge, som synes, uddannelsen lød fed," fortæller Mathias.

Han tager selv groundsmanuddannelsen på Roskilde Tekniske Skole, Vilvorde, og i øjeblikket er han i lære hos FC København:

"Jeg synes, det er verdens fedeste uddannelse, og jeg kan ikke forstå, at der ikke er flere, som søger ind. For mig er pladsen i FCK mit drømmejob!"

Mathias fik mange gode snakke med nysgerrige unge under DM i Skills.

Mød finalisterne

Vil du læse mere om årets fem finalist-par, så klik ind på vores hjemmeside. Her har vi tegnet et portræt af alle 10 deltagere:

FOTO: MAIBRIT JÜRS

Bjarke Bokær Jensen (tv) og Magnus Travn Rost (th) kommer fra ZBC i Slagelse. Læs mere om dem her

FOTO: SANDMOSESKOLEN

Karen Hjortbak og Kristian Øvstegård Christensen er Sandmoseskolens udvalgte til årets DM i Skills. Læs mere om dem her

FOTO: MORTEN HERLEV

Anlægsgartnerleverne Kristoffer Struck (tv) og Daniel Lyhne Poulsen (th) repræsenterer Kold College. Læs mere om dem her

FOTO: MORTEN HERLEV

Oliver Østergaard Jørgensen og Olivia Lind repræsenterer JU Århus. Læs mere om dem her

FOTO: MAIBRIT JÜRS

Peter Klitgaard Klausen (tv) og Anton Salkvist Jespersen (th) repræsenterer Roskilde Tekniske Skole, Vilvorde. Læs mere om dem her

TEMA: DER ER STADIG MEGET AT KÆMPE FOR

1. maj: Der er stadig meget at kæmpe for

Når de røde faner vejrer 1. maj, er det ikke kun en festdag for arbejderne. De fleste mener stadig, der er meget af kæmpe for i fagbevægelsen.

■ TEKST MAIBRIT JÜRS · FOTO PRIVAT · ILLUSTRATIONER VALDEFAR

Selvom arbejdsforholdene er blevet markant bedre, siden den danske fagbevægelse blev født for godt 150 år siden, er der stadig noget af kæmpe for. Det mener størstedelen af de grønne 3F'ere ifølge en undersøgelse, som Magasinet Grønt har foretaget.

Hele 71 procent mener ikke, at danske lønmodtagere har fået alle de rettigheder, de bør have. En af dem er Jeanette Heyden Vedenlov, der arbejder som anlægsgartner og driftsansvarlig for den grønne park i Hvidovre almennyttige Boligforening. Hun er især optaget af, at pensionsalderen bliver sænket.

"Selvom jeg elsker mit arbejde, er det jo bare møghårdt at være anlægsgartner. Jeg har arbejdet siden jeg var 13 år, og mine knæ og min ryg er slidt. Så jeg kan ikke se, hvordan jeg skal holde 14 år mere på arbejdsmarkedet," siger hun.

Ønsker differentieret pensionsalder

Jeanette mener, at fagbevægelsen bør arbejde for en differentieret pensionsalder, så dem der bliver mest nedslidt, kan gå tidligere på pension. For når politikerne taler om at hæve pensionsalderen, tager de ikke højde for, at der er stor forskel på, hvor meget man slides i forskellige fag.

"Det er ikke fair, at de sidder inde på Borgen med frugt- og massageordninger og kan gå tidligt på pension. Jeg er med på, at de har et stressende arbejdsliv, men de bliver til gengæld serviceret på alle mulige måder. De har også en løn, der gør det muligt at få andre til at gøre alt det, vi andre skal klare efter arbejde," siger hun.

Den 55-årige anlægsgartner synes desuden, det bør være lettere at gå ned i tid, når man bliver ældre.

"Jeg ville måske kunne holde længere tid

på arbejdsmarkedet, hvis jeg havde færre timer. Men der skal jo være økonomi til at gå ned i tid. Ellers kan det ikke lade sig gøre", siger hun.

Anlægsgartner Jeanette Heyden Vedenlov elsker sit job. Men hun tror ikke, at hun kan klare det, til hun kan gå på pension som 69-årig.

1871

Fagbevægelsen bliver født

Louis Pio stifter Den Internationale Arbejderforening for Danmark. Herfra kommer der flere forskellige fagforbund til. I 1898 dannes De Samvirkende Fagforbund. I 1920 findes der 55 fagforbund i Danmark med i alt 280.000 medlemmer.

1899

Den danske model bliver til

I september 1899 indgår De Samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforbund et forlig, hvor arbejdsgiverne anerkender arbejderne ret til at organisere sig og forhandle kollektivt. Omvendt anerkender arbejderne, at arbejdsgiverne har ret til at lede og fordele arbejdet. Den danske model er født.

1920

8 x 8 x 8

Fagbevægelsen får forhandlet sig frem til, at arbejderne fremover kun skal arbejde otte timer om dagen ud fra parolen om otte timers arbejde, otte timers frihed og otte timers hvile. Dermed er der slut med arbejdsuger på over 60 timer. I stedet står den på otte timers arbejde seks dage om ugen.

1956

Barseldagpenge

Efter 2. verdenskrig kommer flere og flere kvinder på arbejdsmarkedet. De kræver bedre forhold i forbindelse med graviditet, og i 1956 bliver den første overenskomst med en sygeforsikring med ret til dagpenge til kvinder på barsel aftalt. Tidligere måtte kvinder selv betale for de uger, de var væk fra arbejdet i forbindelse med graviditet og fødsel. I 1960 bliver en ny lov vedtaget, som sikrer 14 dages dagpenge til alle kvindelige lønarbejdere.

TEMA: DER ER STADIG MEGET AT KÆMPE FOR

Grønne aftryk i Bruxelles

3F Den Grønne Gruppe sidder med helt inde i maskinrummet, når europæiske fagforeninger forsøger at påvirke fremtidens direktiver og love fra EU.

■ TEKST MORTEN HERLEV

Bedre work-life balance

Balancen mellem arbejde og fritid er også noget, der optager de adspurgte i Magasinet Grøns undersøgelse. Her svarer 13 procent, at der er brug for en bedre work-life balance.

For Jeanette Heyden Vedenlov hænger det i høj grad sammen med pensionsalderen. For med senere tilbagetrækning, har bedsteforældrene ikke længere tid til at hjælpe til og passe syge børnebørn.

"Hvem skal passe børnene, når alle er på arbejdsmarkedet?" spørger hun retorisk og fortsætter:

"Man er jo nødt til at bruge sin ferie og fridage på at passe børnebørn og så når man aldrig at restituere. Det hænger simpelthen ikke sammen."

Arbejdsvilkårene i den grønne branche bliver ikke kun dikteret af overenskomster og dansk lovgivning. EU spiller en stor rolle, når det kommer til at udforme overordnede regler og retningslinjer. Derfor har fagforeninger fra en lang række europæiske lande forenet sig i fælles indsatser for at sikre, at arbejdstagernes vilkår er så gode som muligt. På det grønne område hedder fællesinitiativet EFAT og dækker brancherne fødevarer, landbrug og turisme.

I landbrugsdelen er 3F Den Grønne Gruppens formand Allan Busk vicepræsident. Den rolle giver god mulighed for indflydelse:

"Vi bruger indflydelsen på at arbejde for at beskytte danske arbejdspladser. Vi er ikke altid enige i gruppen – for eksempel ser landene forskelligt på EU-mindstelønnen. Men alt i alt er det vigtigt, at vi er til stede og står sammen som fagforeninger for at

sikre ordentlige forhold for de ansatte i landbruget," fortæller Allan Busk.

Landbrugsstøtte med krav

Som eksempel nævner han, at fremtidens landbrugsstøtteordninger inden længe skal til drøftelse i EU. Her har 3F Den Grønne Gruppe og resten af EFAT fokus på at sikre, at reglerne om social konditionalitet bliver bevaret. De regler går kort sagt ud på, at landbrug kan blive trukket i landbrugsstøtten, hvis man ikke overholder regler om at sikre et gode arbejdsvilkår for de ansatte.

"Det er vigtigt, at reglerne om social konditionalitet bliver bevaret. Der er forslag om, at mindre virksomheder for eksempel skal undtages fra reglerne, men det er vi modstandere af. Der skal gælde de samme vilkår for alle, og det er lønmodtagernes arbejdsforhold, der er vigtigst." ▶

1973

Ligestilling og ligeløn

Kvinder udgør efterhånden næsten halvdelen af lønmodtagerne, og de kræver, at de får samme løn som deres mandlige kollegaer. I 1973 bliver ligelønsprincippet indført for alle lønmodtagere, som arbejder på overenskomster inden for LO-området. I 1976 bliver ligelønsloven indført, som sikrer, at alle lønmodtager skal have samme løn for samme arbejde.

1975

Fokus på arbejdsmiljø

I 1975 bliver arbejdsmiljøloven vedtaget. I samme omgang opbygger LO et stort netværk af sikkerhedsrepræsentanter på arbejdspladserne, som skal sikre, at arbejdsmiljølovens bestemmelser bliver afholdt. Sikkerhedsrepræsentanterne bliver senere kaldt arbejdsmiljørepræsentanter.

1987

Arbejdsmarkedspension

I december 1987 indgår arbejdsgivere, arbejdstagere og regeringen Fælleserklæringen, som skal gøre Danmark mere konkurrencedygtig. Fagbevægelsen får samtidig indført en obligatorisk arbejdsmarkedspension til alle lønmodtagere under fagbevægelsens overenskomstområder. I 1993 bliver arbejdsmarkedspensionen vedtaget ved lov.

2000

6. ferieuge

I forlængelse af en storkonflikt i 1998 stiller fagbevægelsen krav om, at der bliver indført en 6. ferieuge, og det lykkes i 2000 at få indført 6. ferieuge i overenskomsterne. Den 6. ferieuge er ikke en del af Ferieloven, og ikke-overenskomstdækkede medarbejdere har som udgangspunkt ikke ret til 6. ferieuge.

TEMA: DER ER STADIG MEGET AT KÆMPE FOR

Kampen for gode vilkår fortsætter

Bedre løn, større sikkerhed og lavere arbejdstid. Fagbevægelsen er nået langt på kort tid. Men der er stadig mere at kæmpe for, mener fagforeningsmand Sune Bøgh.

■ TEKST OG FOTO MAIBRIT JÜRS

Arbejdstiden er blevet kortere og lønnen højere. I hverdagen kan man godt komme til at tage sine gode arbejdsvilkår for givet. Men hvis man tager de historiske briller på, er gode løn- og arbejdsvilkår noget relativt nyt. Det er for eksempel kun 51 år siden, vi fik Arbejdsmiljøloven og kun 39 år siden, den første trepartsaftale kom på plads.

En af dem, der har været med til at sikre 3F'erne bedre vilkår på jobbet, er Sune Bøgh. Han er pensioneret anlægsgartner, arbejdsmiljøkonsulent og international sekretær i 3F og måske den, der kender fagbevægelsens historie bedst.

Sune Bøgh har brugt det meste af sit arbejdsliv på at sørge for, at alle andre har det godt, når de går på arbejde:

"Jeg har blandt andet været med til at få etableret miljøudvalg i alle 3F's lokalafdelinger, så arbejdsmiljørepræsentanterne i dag har et sted at få støtte, når de møder problemer på arbejdspladsen," fortæller han.

Som faglig medarbejder i 3F har Sune Bøgh været med til at skabe store forbedringer i arbejdsmiljøet.

Den vigtigste sejr

Det er ikke småting, Sune Bøgh har udrettet gennem en lang karriere i fagbevægelsen, hvor han særligt har arbejdet med arbejdsmiljø og organisering i både Danmark og udlandet. I al beskedenhed fremhæver han dog fagbevægelsens præstationer før hans tid som de vigtigste. For det er dem, han selv har kunnet bygge sit arbejde på.

Den vigtigste sejr er efter hans mening Septemberforliget, der blev indgået allerede i 1899. Man kan kalde det en slags arbejdsmarkedets grundlov, for med aftalen mellem DA og LO blev den danske model skabt. Septemberforliget var nemlig en anerkendelse af fagbevægelsens ret til at organisere folk og forhandle på deres vegne.

"Senere kom selvfølgelig forligsloven og en lang række andre vigtige aftaler, men det var Septemberforliget, der var grundlaget for fagbevægelsens eksistens. Derfor kan man sige, at den er fagbevægelsens vigtigste sejr," siger Sune Bøgh.

Stadig mere at kæmpe for

Men selvom den danske fagbevægelse har opnået meget, er der stadig mere at kæmpe for. For hvis de gode danske forhold skal bevares, er man nødt til at støtte arbejderne i andre lande, mener Sune Bøgh.

Fagbevægelsens vigtigste opgave i øjeblikket er at have fokus på globaliseringen," siger han.

For når danskerne i stigende omfang køber billige varer fra lande med underbetalt arbejdskraft, medvirker det til at undergrave det danske arbejdsmarked.

"Vi har for eksempel ikke længere nogen tekstilindustri i Danmark. Hvis vi skal kunne konkurrere med udenlandske arbejdere, er det vigtigt at skaffe dem ordentlige forhold," siger Sune Bøgh.

TEMA: DER ER STADIG MEGET AT KÆMPE FOR

Flere rettigheder og mindre ulighed

Balder Drøger Laksø har været fagligt aktiv siden 2018. Han mener, at fagforeningen stadig har meget at kæmpe for.

■ TEKST MORTEN HERLEV · FOTO PRIVAT

Den 31-årige anlægsgartner, Balder Drøger Laksø voksede op med en far, der var tillidsrepræsentant. Derfor var det også helt naturligt for ham at søge mod at fagligt aktivt liv, da muligheden bød sig. Balder blev valgt som tillidsrepræsentant i 2018, og siden er han også både blevet fællestillidsrepræsentant og medlem af hovedudvalget i Gentofte Kommune.

Som tillidsvalgt er Balder med til at sikre, at kollegaerne bliver behandlet retfærdigt, og han synes, der i det store og hele er godt styr på forholdene på arbejdspladsen. Men han mener samtidig, at alting ikke kommer til at handle om penge:

"Jeg holdt tale foran KL, da overenskomstforhandlingerne gik i gang. Her satte jeg spørgsmålstegn ved, om vi kun skal have fokus på at arbejde mere og tjene mere? Jeg synes, det er vigtigere, at fagbevægelsen arbejder for mere fritid og bedre arbejdsforhold gennem overenskomsterne – ikke bare retten til at arbejde mere uden samtidig at have muligheden for at arbejde mindre."

Mindre leverpostej mere karakter

Når han kigger lidt længere ud i samfundet, får Balder øje på flere problemer:

"Skellet mellem øvre og nedre middelklas-

se bliver større og større, og jeg er bekymret for, at det går ud over sammenhængskraften i vores samfund. Hvis uligheden bliver ved med at vokse, risikerer vi et samfund, hvor den øvre middelklasse mister forståelsen for os på gulvet."

Han påpeger, at de generelle samfundsforhold først og fremmest er et politisk anliggende, men han efterlyser, at fagbevægelsen træder mere i karakter:

"Lige nu er der lidt leverpostej over fagforeningen. Det er som om, de har mere fokus på at skaffe medlemsrabatter end at styrke sammenholdet og skabe forandringer for medlemmerne. Det er noget af det, jeg gerne vil være med til at ændre." ▶

"Jeg går meget op i, at folk bliver behandlet ordentligt og retfærdigt. Det er derfor, jeg er blevet fagligt aktiv," siger Balder Drøger Laksø, der er anlægsgartner og tillidsrepræsentant i Gentofte Kommune.

TEMA: DER ER STADIG MEGET AT KÆMPE FOR

Thomas skriver digte om arbejdersagen

Med rødder i barndommens arbejdsmiljø skriver han digte om livet i arbejderklassen. Thomas Alfred Olesen ønsker at skabe bevidsthed om, at der stadig er brug for faglig kamp.

■ TEKST OG FOTO MAIBRIT JÜRS

Der er mange måder at kæmpe for arbejderklassen. Thomas Alfred Olesen har en helt særlig tilgang: Han skriver digte.

"Jeg har skrevet rigtig mange digte, men de sidste par år har jeg skrevet om livet i arbejderklassen. Jeg har nok skrevet omkring 70 digte om arbejdersagen," fortæller den 32-årige anlægsgartner og digter fra Amager.

Han er selv vokset op i en arbejderfamilie og har oplevet, hvordan hans forældre måtte knokle som ufaglærte.

"En del af min inspiration kommer nok ubevidst fra at se, hvor hårdt mine egne forældre og andre voksne omkring mig arbejdede," siger han.

En buldrende hjerne

Thomas arbejder til dagligt som gartner i Københavns Kommune. Her får han jordforbindelse, ro i hovedet og inspiration til nye digte.

Når han er i gang med et digt, har han altid en notesbog i lommen, så han kan

Den københavnske anlægsgartner, Thomas Alfred Olesen, skriver digte om livet i arbejderklassen.

De fordømtes kø

De fordømte trælle vil altid sidde i kø
Børn af dem som var først til at dø
Dem som fødes rige skal aldrig kigge op
Mens andre står for nederen af livets bakketop
Hvem vil klatre og hvem vil blive stående?
Hvem vil slide men forblive håbende?

De som kommer fra de ringeste kår
Lever med et anker som er tynget af sår
De som kommer med toppens problemer
Forstår sjældent hvad den jævne mener
For den som altid får og aldrig tænker
Er for evigt slave af kapitalens lænker

De fordømte trælle må derfor altid slås
Vågne hver morgen for at byde trods
Stille sig forrest og stille sig bag en pult
Og sammen udstille den kapitalistiske kult
For hvem kan smede sin egen lykke
Når man fødes med livets krykke?

Thomas Alfred Olesen har skrevet digtet *De fordømtes kø*, der handler om, hvordan man kan sidde fast i sin sociale arv.

TEMA: DER ER STADIG MEGET AT KÆMPE FOR

Lars synger om sit arbejdsliv

En lang karriere som fagligt aktiv er blevet til et underholdende foredrag tilsat sang og musik for Lars Henriksen. GRØNT tog med til Folkehuset i Skæring ved Aarhus for at lytte med.

skrive det ned, hvis der dukker en linje eller et vers op, mens han arbejder.

"Jeg har sådan en buldrende hjerne og det giver mig ro at komme ud og bruge min krop. Og så giver det inspiration at komme ud og møde både kolleger og folk fra andre brancher. Vi har ofte de samme udfordringer i vores arbejdsliv, og det kan der godt komme nye digte ud af."

Digte, andre kan spejle sig i

"Jeg har skrevet digte, siden jeg var 17-18 år. Dengang var mine digte mere personlige og det handlede mest om min egen selvrefleksion," fortæller han.

I dag handler digtene om livet i arbejderklassen. Som for eksempel digtet De fordømtes kø, der handler om, hvordan man kan blive fastholdt i arbejderklassen gennem sin sociale arv.

"Jeg synes, det er fedt at skrive noget, andre kan spejle sig i. Og så håber jeg, at jeg kan gøre en forskel med mine digte. Jeg vil gerne inspirere og skabe kampgejst hos folk. Jeg håber, jeg kan være med til at få flere til at organisere sig. Det er det, jeg kan give til den faglige kamp," siger han.

Ud i verden

Thomas er ikke helt vild med at snakke om sine digte med kollegerne. Han er nok egentlig ret privat. Men det er svært at være privat, når man gerne vil gøre verden til et bedre sted. Så nu har han taget tyren ved hornene og sendt en digtsamling afsted til et stort dansk forlag.

"Så er det bare at krydse fingre," siger han med et smil.

Han har nu delt sine digte før. Han har blandt andet læst nogle af dem højt på et kursus på Langsøhus og i hans lokale 3F-afdeling BJMF i Valby. Her blev digtene taget godt imod og det var det, der gav ham modet til at kontakte forlaget.

"Folk tog rigtig godt imod min digte og jeg følte, at de skabte en stemning af kampgejst. Det er jo netop det, jeg gerne vil opnå."

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Det gik ikke stille for sig på Aarhus Flydedok i 1990'erne. Det dokumenterer Lars Henriksen med al tydelighed i sit musikalske foredrag, hvor hans 12 år på værftet er omdrejningspunktet.

Med et glimt i øjet fortæller han de fremmødte om det hårde arbejdsliv på havnen, hvor det dér med arbejdsmiljø og sikkerhed ikke altid kom i første række. Til gengæld blev fællesskabet dyrket i stor stil:

"Vi var en broget skare, men vi kom godt ud af det med hinanden. Det var vi nødt til. Vi skulle stå sammen for at skabe ordentlige arbejdsforhold, så vi kunne gå hjem med helbredet i behold hver dag. Og det

var et krav, at man var medlem af en rigtig fagforening," fortæller Lars Henriksen.

Stop det alkoholforbud!

Undervejs i hans fortælling bliver anekdoterne krydret med sange – enten hjemmelavede eller lånt fra den store arbejder-sangskat. En af de sange, der især får smilet frem hos publikum, er sangen "Alkoholforbud", som beretter om dengang, de sædvanlige to øl til frokost pludselig blev erstattet af et totalt alkoholforbud. Sangen går på Lars Lilholts evergreen "Kald det kærlighed": "Alkoholforbud / det' noget fanden har skabt – ej Gud / åh-u-åh / her var så dejligt før / nu er alle kokset ud / så stop det alkoholforbud," synger han, imens publikum klapper med.

Flydedok i hjertet

Da Aarhus Flydedok gik konkurs i 1999, skiftede Lars Henriksen branche. Han havde altid været glad for naturen, så kan satte kursen mod skovene på Djursland og var ansat som skovarbejder hos Løvenholm Gods frem til 2021, hvor han gik på pension.

Nu krydrer han pensionisttilværelsen med sine musikalske foredrag:

"Jeg var glad for min tid i skoven, men det er alligevel årene på værftet, der har præget mig. Jeg håber, mit foredrag kan være med til at inspirere andre til at blive fagligt aktive, så den tid ikke bare går i glemmebogen," siger Lars Henriksen.

Lars Henriksen synger og fortæller om sine år som fagligt aktiv på Aarhus Flydedok.

Ny grøn 3F'er på Borgen

Rasmus Vestergaard Madsen er økologisk landmand med jord under neglene og ambitioner om bedre vilkår for både dyr og mennesker – og så er han nyvalgt folketingspolitiker.

■ TEKST OG FOTO MAIBRIT JÜRS

Han brænder for natur, dyr og mennesker. Som økologisk landmand vil han bruge sit mandat til at gøre dansk landbrug til et bedre sted for både mennesker og dyr. Rasmus Vestergaard Madsen (EL) er ny grøn 3F'er i Folketinget.

Han har masser af planer om, hvad han vil udrette som politiker. Men selvom Rasmus har fået en plads i Folketinget arbejder

han stadig med landbrug, så meget han har tid til det. Det er en fordel på Christiansborg, hvor de fleste politikere er akademikere. For han ved allerede hvilke forbedringer, der skal gøres for de ansatte i landbruget.

"Jeg ved, hvordan det er at sidde 16 timer i en traktor. Jeg ved, hvordan det er at håndtere dyrene. Jeg kender håndens ar-

bejde. Jeg er en af de få herinde, der faktisk ved, hvordan virkeligheden ser ud ude i landbrugene," siger Rasmus Vestergaard Madsen.

Fingrene i mulden

"Jeg skal selvfølgelig passe mit job som politiker, men det er vigtigt for mig at bevare fingrene i mulden og kontakten til verden udenfor. Så jeg vil prioritere at fortsætte som husbond afløser (vikar red.) i landbruget."

Rasmus er også uddannet socialpædagog og i øjeblikket er han ved at købe en gård på Midsjælland, hvor han engang vil drive landbrug og bosted for unge med særlige behov. For selvom han med egne ord er "sindssygt glad for at være valgt", så forventer han ikke være politiker for evigt.

Men det passer ham godt at have mange jern i ilden, for han kan godt lide variation og måske er det hemmeligheden bag hans evne til at bevare begejstringen for sit arbejde både som politiker, landmand, pædagog og økolog.

Mål: 100 procent økologisk landbrug

Rasmus er vild med køer. Han kan slet ikke forestille sig et liv uden. Derfor vil han arbejde for at få indført en lov, der sikrer, at alle køer kommer på græs om sommeren. Sådan en lov har de i Sverige, og hvis det kan fungere på den anden side af broen, kan det også i Danmark, mener han.

"Jeg har lige været ude og lukke køer på græs. Når man oplever det, er man ikke i tvivl om, at de skal ud hver sommer," siger han med lys i øjnene.

Men økologi ligger også højt på prioriteringslisten hos det 34-årige folketingsmedlem. Han har været medlem af Økologisk Landsforening, siden han var 12 år og undrede sig over, at hans morfar sprøjtede gift på afgrøderne. Han undrer sig stadig og er i dag medlem af Repræsentantskabet (det øverste politiske organ) i foreningen.

"Jeg mener, at vi skal have gjort dansk landbrug 100 procent økologisk. Og vi skal begynde at stille nogle krav for at få det til at ske," siger han.

Men den økologiske tankegang handler for Rasmus om mere end dyrkning af fødevarer uden gift. Det handler også om velfærd for både dyr og mennesker.

"Som økolog passer man på naturen og dyrene, men jeg mener at samme omsorg bør gælde menneskerne. Det indebærer, at de ansatte i landbruget har ordentlige arbejdsvilkår," uddyber han.

Flere overenskomster

Derfor er det kun naturligt, at Rasmus vil arbejde for, at flere landbrug får overenskomst:

"Mange steder får de ansatte ikke den løn, de bør have, de kender ofte ikke deres arbejdstider på forhånd og nogle steder får de ikke engang pension. Det skal vi have lavet om på," siger han.

Han har også to helt konkrete forslag til, hvordan der skal komme flere overenskomstaftaler i hus:

"Jeg vil foreslå Allan (formand for Den grønne gruppe i 3F, red), at 3F arbejder for en OK mærkning af fødevarer, ligesom der er for restauranter."

Men 3F skal ikke løfte opgaven alene. Politisk skal der også gøres noget og Rasmus vil arbejde for, at der bliver indført sociale klausuler på landbrugsvirksomheder, ligesom der allerede er i byggeriet.

"Jeg vil have indført et krav om, at alle indkøb fra offentlige institutioner skal være fra virksomheder med overenskomst. Det kan rent praktisk gøres ved at pålægge eksempelvis mejerierne kædeansvar. Så kan der kun handles hos virksomhederne, hvis de kan garantere, at deres produkter kommer fra en landmand med overenskomst," forklarer han.

Kort om Rasmus Vestergaard Madsen

- Han er uddannet fra Kalø Økologiske Landbrugsskole i 2013 og har også en uddannelse som socialpædagog.
- Han har tre gange været midlertidigt folketingsmedlem som stedfortræder.
- Han har været folketingskandidat for Enhedslisten siden han var 17 år.
- Han er oprindeligt fra Aarhus men bor i dag med sin kæreste på Amager.

Efteruddannelse

Anlægsgartner og greenkeeper

Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!

2025

Anlægsgartner kompetencefonden giver dig mulighed for at komme på dét kursus, du brænder for, i arbejdstiden – og med fuld løn.

Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!

 Danske Anlægsgartnere

 3F
Den Grønne Gruppe

EFTERUDDANNELSE MED LØN

Er din virksomhed dækket af overenskomst på GLS-A/3F området kan du efteruddanne dig med løn, og virksomheden kan søge refusion.

Tag en snak med din arbejdsgiver eller Den Grønne Konsulenttjeneste.

Læs mere på

dgkt.dk

 GLS-A

Få hjælp til kompetenceudvikling hos vores fælles uddannelseskonsulent Bill Vernegren på 2013 8789, bive@gls-a.dk

 DEN GRØNNE KONSULENT TJENESTE

Mikkel er Den Grønne Gruppens yngste AMR

Han nyder tjansen som arbejdsmiljørepræsentant på pakkeriet på Arla Foods Christiansfeld Mejericenter. Og med en rekordlav alder på blot 22 år viser Mikkel Øksnebjerg Thye, at det ikke kræver mange års erfaring at indtage den vigtige rolle som arbejdsmiljørepræsentant.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Mikkel Øksnebjerg Thye er hele 27 år yngre end den gennemsnitlige arbejdsmiljørepræsentant i 3F's Grønne Gruppe. Faktisk var han kun lige akkurat fyldt 22, da han blev valgt til det vigtige tillidshverv i oktober 2025 af kollegaerne på Arla Foods Christiansfeld Mejericenter.

Dengang tænkte han ikke over, at han lå meget under gennemsnittet:

"Da stillingen blev slået op, var der mange af mine unge kollegaer, der tænkte, at det gad de i hvert fald ikke. Jeg havde det helt anderledes, så jeg meldte mig," fortæller Mikkel. Han har ikke fortrudt:

"Jeg synes, det er pissefedt. Vi har et stærkt AMR-hold på Arla, og vi er med til at sørge for, at der er et godt arbejdsmiljø og sikkerhed på arbejdspladsen. Samtidig får jeg en god mulighed for at udvikle mig med uddannelser."

Den vigtige AMR-tid

Mikkel arbejder på nathold, hvor han repræsenterer cirka 30 kollegaer. Her bruger han og AMR-kollegaerne på skift en del af deres arbejdstimer på det, de kalder AMR-tid. Det er en reserveret tid, hvor de kan snakke med kollegaer om arbejdsmiljøet, og hvor de sørger for at håndtere de risikoobservationer, der bliver meldt ind. Derudover sætter de fokus på det psykiske arbejdsmiljø, som er ekstra vigtigt på et nathold, hvor trætheden kan spille ind.

Målet er, at alle husker at overholde de interne regler, så arbejdet altid bliver udført sikkert. Og selvom der er styr på rammerne, og alle har de rette værnemidler, så

Mikkel Øksnebjerg Thye er med sine blot 22 år væsentligt yngre end den gennemsnitlige arbejdsmiljørepræsentant.

kan det af og til ske, at Mikkel må minde en kollega om, at han eller hun skal huske at tænke på sikkerheden. Her kan han godt mærke, at alderen af og til kan være lidt imod ham:

"Jeg føler ikke altid, at jeg bliver taget helt så seriøst som de ældre arbejdsmiljørepræsentanter. Men det hjælper altid, når jeg minder dem om, at det jo er for deres egen skyld og ikke min, når jeg gør dem opmærksom på noget, de ikke gør rigtigt," siger Mikkel.

Ved ikke, hvad man kan bruge det til

I det daglige arbejde tænker Mikkel normalt ikke så meget over, at han er meget

ynge end de fleste andre arbejdsmiljørepræsentanter, han møder på arbejdspladsen og til kurser og uddannelser. Men når han tænker efter, kan det godt undre ham, at han ofte er den eneste under 30:

"Jeg ved ikke helt, hvorfor det er sådan. Måske er der bare mange unge, der ikke rigtig ved, hvad det med arbejdsmiljø går ud på, selvom det jo er virkelig vigtigt. Det er lidt det samme med fagforeningen. Der er også mange unge, der ikke ved, hvad de skal bruge den til. Sådan havde jeg det også selv, indtil jeg fik en snak med min tillidsmand og blev forbavset over, hvor meget man kan bruge den til."

Ny overenskomst mellem GLS-A og 3F

Hele 95 procent af 3F's medlemmer stemte ja til den nye overenskomst. Vi har bedt formand for Den Grønne Gruppe, Allan Busk, sætte nogle ord på overenskomsten.

■ TEKST MORTEN HERLEV · FOTO MAIBRIT JÜRS

Når 19 ud af 20 siger ja tak til noget, må det være fordi, det er værd at takke ja til. Og spørger man formanden for Den Grønne Gruppe i 3F, er der også meget at glæde sig over i den nye overenskomst mellem 3F og GLS-A. Allan Busk fremhæver tiltaget med, at lærlinge også får løn under sygdom nu, som en vigtig ting. Og så peger han på aftalen om, at udenlandske praktikanter fremover får et såkaldt pensionsafsavnstillæg. Det vil sige, at de i stedet for at få indbetalt penge til en dansk

pensionsopsparing, får udbetalt pengene med deres løn:

"Der er jo ikke nogen fidus i, at en praktikanter fra for eksempel Uganda får pension, i den tid han arbejder i Danmark. Så er det bedre, at han får pengene udbetalt med det samme. Den ordning er også med til at beskytte danske arbejdspladser på sigt, da udbetalingen af pensionsafsavnstillægget betyder, at udenlandske praktikanter bliver 5000 kroner dyrere om måneden i løbet af overenskomstperioden," vurderer Allan Busk.

Slut med akkord uden nedre grænse

En anden ting, Allan Busk er tilfreds med i overenskomsten, er, at der nu bliver indført en garantiløn for akkordarbejde. Det betyder kort sagt, at alle, der er ansat til at udføre arbejde på akkord, er sikret en timeløn, som svarer til mindstelønnen:

"Tidligere var det sådan, at arbejdsgiveren kunne slippe afsted med at betale en lav løn til for eksempel frugtplukkere med den begrundelse, at det jo var akkordarbejde. Men det er slut nu. Det er en vigtig ting for os."

Sidst men ikke mindst peger Allan Busk på, at den nye mulighed for, at 3F kan komme på virksomhedsbesøg mindst en gang om året, er meget vigtig. Det er en god måde at vise 3F frem i forhold til organisering, mener han.

Nyt lavt løntrin ikke et 3F-ønske

I enhver forhandling bliver der indgået kompromiser, og denne overenskomst er ingen undtagelse. Ifølge Allan Busk er det

Allan Busk er tilfreds med den nye overenskomst.

dog ret begrænset, hvor mange kameler 3F har måttet sluge for at få den gode aftale i hus:

"Alt i alt er vi meget tilfredse med aftalen. Men jeg vil da sige, at det nye tiltag om, at der bliver indført et nyt lavere løntrin for medarbejdere uden praktisk erfaring i branchen, ikke er plantet vores baghave. Men det er prisen for at lave overenskomsten, og jeg synes egentlig, det er billigt sluppet, da ordningen ikke får den store betydning. Startlønnen varer kun i fire måneder og gælder kun én gang. Det vil sige, at hvis en frugtplukker vender tilbage året efter, så skal han eller hun ikke starte på den lave løn igen."

Fakta om den nye overenskomst

Løn

Timelønnen stiger med 5 kroner den 1. marts 2026. I alt stiger lønnen med 14,25 kroner i hele overenskomstperioden.

Pension og fritvalg

Pensionsbidraget øges med ét procentpoint fra 1. juni 2026. Fritvalgsbidraget stiger til 10 procent fra 1. marts 2027 og til 11 procent fra 1. marts 2028.

Elever og praktikanter

Lærlinges og udenlandske praktikanter løn stiger med henholdsvis 4, 3,5 og 3,5 procent over de næste tre år. Lærlinge får også fremover løn under sygdom. De udenlandske praktikanter vil desuden få udbetalt et pensionsafsavn.

AKTIVITETSKALENDER 2026 / Den Grønne Gruppe

GRUNDUDDANNELSER FOR TILLIDSVALGTE. G1: Fundamentet for fællesskabet + G2: Få flere færdigheder

Den Grønne Gruppe	Kommuner og regioner	Offentligt ansatte
Rørvig Centret: 17–21 aug. (G1) + 14– 18 sep. 2026 (G2) FIU: 1256-26-00-01 + 1156-26-00-01 Langsøhus 23–27. nov (G1) + 18-22. jan. 2027 (G2) FIU: 1156-26-00-02 + 1256-27-00-02	Laugesens Have: 31 aug-4 sep. (G1) + 28 sep – 2 okt (G2) FIU: 1154-26-00-05 + 1254-26-00-05 Langsøhus: 19-23 okt. (G1) + 16-20 nov (G2) FIU: 1154-26-00-07 + 1254-26-00-07	Langsøhus: 17-21 aug. (G1) + 14-18 sep. (G2) FIU: 1154-26-00-04 + 1254-26-00-04 3F Slagelse: 5-9 okt. (G1) + 2-6 nov. (G2) FIU: 1154-26-00-06 + 1254-26-00-06

G3: Bliv en professionel kollega + G4: Tilliden bygger fremtiden. Mange forskellige datoer. Læs mere på fiu.dk

ØVRIGE KURSER OG AKTIVITETER. LÆS MERE OM KURSERNE PÅ FIU.DK

Navn	Dato	Sted	Tilmelding Skal ske gennem den lokale 3F afdeling
Branchekonference – Grønne Dage	4. – 6. maj 2026	Comwell Kolding	FIU: 2034-26-00-06
Branchekursus for faglige dyrepassere	11. maj 2026	3F Fredericia	FIU: 2030-26-00-05
Branchekursus: Kend din overenskomst – Staten	17. – 19. august 2026	Rørvig Centret	FIU: 2030-26-00-08
Branchekursus: Kend din overenskomst – Specialarbejdere	7. – 9. september 2026	Rørvig Centret	FIU: 2030-26-00-12
Brancheuugen – Det offentlige område	28. okt. – 2. nov. 2026	Langsøhus	FIU: 2130-26-00-01
Tværfagligt kursus for dyrepassere	4. – 5. december 2026	Langsøhus	FIU: 2030-26-00-13
Skov- og naturteknikernes decembermøde	7. – 8. december 2026	Rørvig Centret	FIU: 2030-26-00-17

Husk at sende emner til aktivitetskalenderen til redaktion@dengronneportal.dk

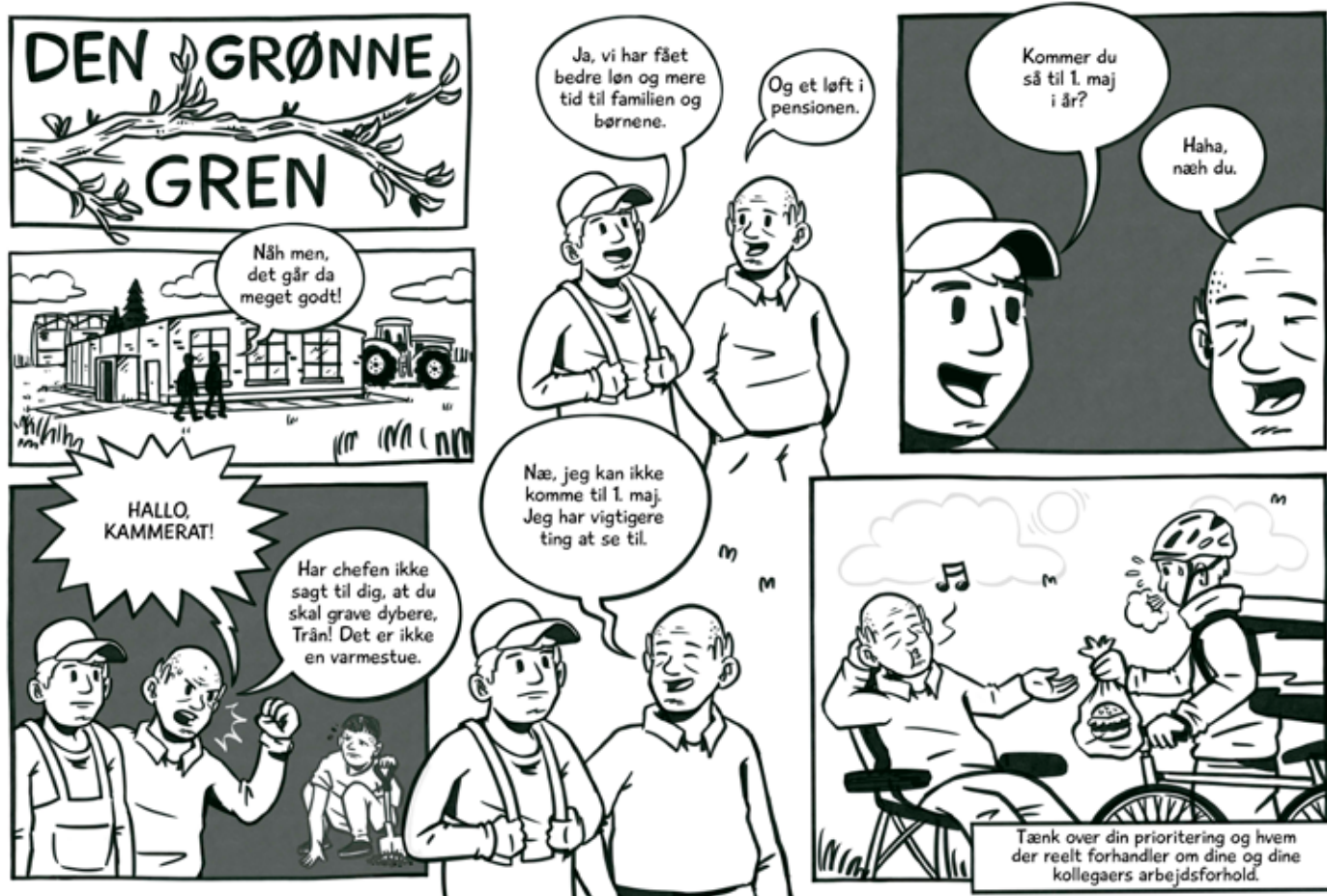

ILLUSTRATION: VALDEFAR

GRØNT – Magasinet for anlægsgartnere / blomsterbindere / groundsman / dyrepassere / lærlinge og elever / frilandsgartnere / gartneriarbejdere / landarbejdere / greenkeepere / agro-industrien / dyreassistenter / maskinførere / planteskollegartnere / servicegartnere / skovarbejdere / væksthusholdere / kirkegårdsansatte / grønne gårdmænd / jordbrugsteknologer / offentligt ansatte gartnere / mejeriarbejdere og mejerichauffører